

Thema: pensioen

Hoogste tijd dat verzekeraars in het belang van werknemers gaan denken

Middelloon is kansloos product bij verzekeraars

De rente is de afgelopen jaren snel gedaald. Daardoor is het rendement op beleggingen van pensioenfondsen minder dan verwacht. Daarnaast is de contractuele premie voor de jaarlijkse inkoop van pensioen op basis van een middelloonregeling eigenlijk veel te laag. Gevolg: het uit te keren pensioen zal te laag zijn. Werkgevers en werknemers moeten van een middelloonregeling overgaan op een beschikbarepremieregeling.

Door Ruud Junge

Over 2015 is het rendement-u gemiddeld 0,6%. Bij een vooronderstelde renteopbrengst van 3% verminderd met 0,5% voor kosten etc., is dan sprake van een negatieve overrente van $0,6\% - 3\% - 0,5\% = -2,9\%$. Er komen dan dus geen middelen beschikbaar om de reeds opgebouwde pensioenen te indexeren.

Door huidige negatieve overrente langdurig geen toeslagen.

De pensioenverzekeraar garandeert dat de voorziening jaarlijks met de rekenrente stijgt; in het voorbeeld hiervoor dus met 3%. Als die rente in de praktijk niet wordt gehaald, ontstaat negatieve overrente, die in de toekomst aan de verzekeraar moet worden terugbetaald. Dit betekent dat als er weer positieve overrente wordt gemaakt deze eerst moet worden gebruikt om alle negatieve overrente uit het verleden af te lossen, voordat die weer kan worden gebruikt voor indexatie. In de praktijk betekent dit dat de opgebouwde pensioenen van medewerkers, slapers en gepensioneerden langdurig niet kunnen worden geïndexeerd.

Huidige premie is te laag

Het verwachte rendement op basis waarvan de premie wordt bepaald, geldt voor de duur van de overeenkomst. In het algemeen is dit een periode van vijf en soms tien jaar. In de afgelopen jaren is het rendement-u steeds verder gedaald en wordt het ingerekende rendement van 3% bij lange na niet gehaald. Dit betekent dat feitelijk voor de jaarlijkse opbouw van het pensioen te weinig premie is en wordt betaald.

De verzekeraar kent weliswaar voor de betaalde premie de pensioenopbouw toe, maar het gevolg is dat jaarlijks negatieve overrente ontstaat.

Een berekening van de premie op 2% in plaats van op 3% betekent dat de premie met meer dan 30% zou moeten worden verhoogd. De werkgever betaalt derhalve jaarlijks minstens 30% te weinig premie ofwel de medewerkers komen jaarlijks 30% aan premie tekort!

Een groot aantal pensioenovereenkomsten is gebaseerd op een middelloonregeling. Dit betekent dat jaarlijks een percentage van de pensioengrondslag aan pensioen wordt opgebouwd. Het uitgangspunt is dat deze opgebouwde pensioenen jaarlijks worden verhoogd om ze zo veel mogelijk waarde vast te houden. Dit gebeurt via het verlenen van toeslagen die meestal voorwaardelijk zijn, dat wil zeggen afhankelijk van daarvoor beschikbare middelen, die in de meeste gevallen moeten komen uit het rendement op beleggingen.

Prijs van pensioen

De prijs die moet worden betaald voor de jaarlijkse pensioenopbouw en de wijze waarop de pensioenverzekeraar het rendement toekent, staan in de uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en de verzekeraar.

Medewerkers betalen de rekening

Niet zo heel lang geleden was het rendement op staatsleningen hoger dan de rekenrente. Dit leidde tot het vormen van een potje om te indexeren, maar in veel gevallen ook tot het verlenen van een korting op de premie. In feite werd toen geconcludeerd dat de premie te hoog was. Van die situatie profiteerde de werkgever. Nu het andersom is, betalen de (ex-)medewerkers de rekening.

Bij het vaststellen van die prijs wordt rekening gehouden met een rendement waarvan wordt verwacht dat dit in de toekomstige jaren, totdat de werknemer komt te overlijden, kan worden gemaakt. Dit wordt de 'rekenrente' genoemd. In het verleden was die rekenrente 4%, nu zal die in veel lopende uitvoeringsovereenkomsten nog 3% zijn en in nieuwe overeenkomsten 2% of lager.

Renteopbrengst en overrente

Bij een premie op basis van een rekenrente van 3% is de voorziening bij de verzekeraar, om in de toekomst aan de uitkeringsverplichtingen te kunnen voldoen, ook op 3% gebaseerd. Als in de praktijk een rendement wordt gemaakt dat meer is dan 3%, is er sprake van zogenaamde 'overrente'. Die overrente kan worden gebruikt voor het inkopen van toeslagen ofwel indexatie van de opgebouwde pensioenen van medewerkers, slapers en gepensioneerden.

In veel uitvoeringsovereenkomsten van het MKB wordt voor het vaststellen van de rekenrente uitgegaan van het rendement van een fictief pakket staatsleningen. Dit rendement wordt aangeduid als het 'rendement-u' en is op het internet te vinden. Op dit rendement-u komen nog kortingen in verband met kosten voor beheer, het rentewinstdelingssysteem en het aanhouden van een door DNB verplicht gestelde solvabiliteitsreserve. Bij elkaar opgeteld zijn deze kortingen al gauw 0,5% of meer.

Rentedaling en te lage premie leiden tot minder pensioen dan verwacht

Voor een goed pensioen is nemen van risico noodzakelijk

De rentegarantie die pensioenverzekeraars geven, gaat gepaard met risicovrije beleggingen en een risicovrije rente. Dit betekent dat met een sterk verhoogde premie weliswaar de echte kosten van de jaarlijkse pensioenopbouw worden betaald, maar dat er nog steeds geen middelen beschikbaar komen voor het verlenen van toeslagen. Derhalve is sprake van een middelloonregeling zonder

indexatie. En dat was niet het uitgangspunt. Er is dus meer rendement nodig dan de staatsleningen bieden. Dit betekent dat risico móet worden genomen om überhaupt een kans op een redelijk pensioen te hebben

De wetgever heeft het voornemen om vanaf 1 juli 2016 werknemers met een beschikbaarpremieregeling ook na pensionering de mogelijkheid te bieden hun pensioenkapitaal belegd te houden en zelf een beleg-

gingsmix te kiezen. Het doel is deze werknemers, die 65 jaar of ouder zullen zijn, in ieder geval de mogelijkheid te bieden om door meer risico meer rendement te realiseren en daarmee een beter pensioen.

Het is dan ook achterhaald om medewerkers, van jong tot oud, te dwingen om uitsluitend in staatsleningen te beleggen. Een dergelijke verplichting staat haaks op goed werkgeverschap.

Het geeft tevens aan dat verzekeraars zo'n vijftig jaar na de introductie van dit overrentesysteem nóg steeds niet in het belang van de klant denken of de werknemer niet als hun klant zien.

Rol or

Het is de hoogste tijd dat ondernemingsraden zich bewust worden van deze misstand en hun instemmingsrecht gaan gebruiken om tot betere pensioenoplossingen te komen, die bovendien in het belang van zowel werkgever als werknemers kunnen zijn. ←

Ruud Junge werkt bij *Stattler & Waldorff*, pensioenwijsheid

SPRENGERS
ADVOCATEN

voorheen
advokaten
kollektief

ADVERTORIAL

AL MEER DAN 40 JAAR TOONAANGEVEND IN MEDEZEGGENSCHAPSRECHT

Ons kantoor is opgericht in 1974, onder de naam Advokatenkollektief Utrecht. Al snel na de oprichting werd het medezeggenschapsrecht ons specialisme. Sindsdien hebben wij vele ondernemingsraden bijgestaan als adviseur en in juridische procedures. In 2012 is onze naam gewijzigd in Sprengers advocaten. Het kantoor is uitgebreid naar een team met 13 ervaren advocaten, die allen gespecialiseerd zijn in het medezeggenschapsrecht.

Naast medezeggenschapsrecht hebben onze advocaten grondige kennis van het (collectief) arbeidsrecht, ambtenarenrecht, ondernemingsrecht en het sociale zekerheidsrecht. Zo kunnen wij onze cliënten optimaal en zeer snel van dienst zijn.

Door onze specialismen en omvang is er altijd een advocaat beschikbaar, voor ieder vraagstuk: of het nu een korte vraag is of begeleiding in een complex advies-traject.

Sprengers advocaten is toonaangevend in het medezeggenschapsrecht en het arbeidsrecht. Niet alleen treden we op in procedures, maar ook zorgen we voor vakliteratuur, scholing en onderwijs.

Met ruim 40 jaar zijn we jong en onveranderd enthousiast in het bijstaan van ondernemingsraden. Kent u ons nog en wilt u graag informatie? Neem dan contact met ons op of kijk op onze website.

sprengersadvocaten.nl